

CESTA K NOVELE V ČR

Niekoľkoročná spolupráca odborníkov
z rôznych profesií
s otvorenou myslou

17.9.2025

Bohuslav Lenghardt

NOVELA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA ČR

- ▶ Zásadne mení úpravu fungovania rodiny po rozvode
- ▶ **Reaguje na problémy praxe** 😊
- ▶ lepšie naplnenie záujmov dieťaťa ✓
- ▶ odstránenie prekážky na ceste k dohode ✓
- ▶ odstránenie zbrane využíwanej v rodičovských sporoch ✓
- ▶ rovnoprávnosť rodičov, väčšia spravodlivosť ✓
- ▶ návrat k normálu ✓

ČO PREDCHÁDZALO NOVELE V ČR?

- ▶ **Viacero odborníkov s otvorenou myslou**
- ▶ Markéta Nováková a Cochem.cz – šírenie princípov z Cochemu
- ▶ Rozhodnutia ÚS ČR – návody súdom, aké kritéria zohľadňovať
- ▶ Vladimír Polák v Novom Jičíne - experiment s prvkami Cochemskej praxe
- ▶ Viacerí ďalší sudcovia v Česku experimentujú s Cochemom a dohodami
- ▶ Petr Fučík - skúmanie striedavej starostlivosti
- ▶ Prof. Radek Ptáček a Mgr. Terezie Pemová - metodika vzdelávania rodičov
- ▶ Sympóziá v Justičnej akadémii v Kroměříži – závery pomáhajú súdom pri rozhodovaní
- ▶ Mnohé stretnutia, diskusie, konferencie, skúmanie vedeckých poznatkov

ČO PREDCHÁDZALO NOVELE V ČR?

- ▶ Otvorenosť odborníkov – bez nej to nejde
- ▶ Identifikácia problémov
- ▶ **Roky vzdelávania, hľadania, návrhov, experimentovania**
- ▶ Zdieľanie skúseností
- ▶ Rozhodnutie zmeniť legislatívu – odstrániť prekážku pri tvorbe dohôd

AKO BOLA TVORENÁ NOVELA V ČR?

- ✓ Unikátna situácia – ukázkový prístup k zmene legislatívy
- ✓ Odborníci tvorili bez vplyvu záujmových skupín
- ✓ Dôraz na záujem dieťaťa
- ✓ Po odbornej stránke výborne spracovaná dôvodová správa

ZNENIE NOVÉHO ZÁKONA V ČR

- ▶ § 907
- ▶ (1) Dohodnou-li se na tom rodiče, soud rozhodne, že dítě zůstává v péči obou rodičů, aniž by určoval rozsah péče o dítě každého z nich.
- ▶ (2) Nerozhodne-li soud podle odstavce 1, určí rozsah péče o dítě každého z rodičů, a to s uvážením zájmu dítěte.
- ▶ (3) Je-li to nutné v zájmu dítěte, může soud určit podmínky péče rodiče o dítě, zejména místo, kde smí či nesmí rodič o dítě pečovat, nebo osoby, které smějí, popřípadě nesmějí být při péči přítomny.
- ▶ (4) Je-li to nutné v zájmu dítěte, může soud upravit nepřímý styk rodiče s dítětem nebo právo rodiče na informace o dítěti po dobu, po kterou o dítě pečuje druhý rodič, popřípadě určit i podmínky tohoto styku.“.

DŮVODOVÁ SPRÁVA K NOVELE V ČR

Ačkoli stávající právní úprava stanoví, že oba rodiče mají rodičovskou odpovědnost, zahrnující mimo jiné právo a povinnost o dítě pečovat, ... dochází rozvodem manželů, respektive rozhodnutím soudu v případě rodičů, kteří spolu nežijí, k její faktické modifikaci (zúžení) v rozsahu péče o dítě. Je-li dítě svěřeno do výlučné péče jednoho z rodičů, odebírá se druhému rodiči právo a povinnost o dítě pečovat. Takové řešení nelze považovat za vhodné, ledaže by byly dány závažné důvody, které by například odůvodňovaly rozhodnutí soudu o omezení či zbavení rodičovské odpovědnosti (§ 870 a 871 OZ). V takovém případě by však měl soud rozhodnout právě o omezení či zbavení rodičovské odpovědnosti, nemělo by docházet pouze k její faktické modifikaci.

Právo rodičů na péči o děti je chráněno i Listinou základních práv a svobod (srov. čl. 32 odst. 4). Ústavní soud v této souvislosti v konstantní judikatuře zdůrazňuje, že *„je třeba vycházet z premisy, že zájmem dítěte je, aby bylo především v péči obou rodičů“*.

Princip, podle něhož by rozvodem manželů nemělo docházet k modifikaci rodičovských práv a povinností, zdůrazňují i Principy evropského rodinného práva (princip 3:10), podle nichž by *„Rodičovská odpovědnost by neměla být dotčena rozvodem nebo prohlášením nicotnosti manželství nebo jiného formálního vztahu ani právní nebo faktickou rozlukou rodičů.“*

Důsledkem stávajícího právního stavu je již zmíněné rozlišování „rodiče, který má dítě v péči“ a „druhého rodiče“, který má pouze právo styku s dítětem. Bez soudního omezení nebo zbavení rodiče rodičovské odpovědnosti by však i „druhý rodič“ měl mít právo a povinnost o dítě pečovat. Uvedené rozlišování vede k psychologickému zdůrazňování významu „prvního rodiče“ a umenšování významu „druhého rodiče“, ačkoli práva a povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti jsou pro oba rodiče stejné.

DŮVODOVÁ SPRÁVA K NOVELE V ČR

Z výše uvedeného tak vyplývá, že není dán žádný rozumný důvod a zřejmě ani zákonný podklad pro odlišení tří forem péče, a zejména s tím související odlišení formy péče jednoho z rodičů (výlučná péče) se stykem rodiče druhého. Obsah styku a osobní péče o dítě ve vymezeném čase se překrývají a umělé rozlišování vede spíše k nežádoucímu prohloubení konfliktů v rodinách, neboť odlišné označení přes zásadně stejný obsah vede k narušení rovnosti mezi rodiči a často i k nežádoucímu zneužívání postavení jednoho z nich.

DŮVODOVÁ SPRÁVA K NOVELE V ČR

Navrhuje se zrušit stávající rozlišování jednotlivých forem péče o dítě. Zejména dosud nejčastěji uplatňované svěřování dítěte do péče jednoho z rodičů (v praxi nesprávně označované jako výlučná péče) je nedůvodně spojeno se stigmatizací druhého rodiče, který je pasován do role toho, komu náleží pouze právo styku s dítětem a pouze ve vztahu k němu je formálně rozhodováno o určení vyživovací povinnosti, již však mají ze zákona oba rodiče. ... **Rozlišování jednotlivých forem péče o dítě tedy neplní žádnou relevantní funkci a samo se stává bez vážného důvodu zdrojem konfliktu mezi rodiči.**

REKODIFIKÁCIA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA SR

- ▶ zostáva spoločná, striedavá a starostlivosť jedného rodiča
- ▶ naďalej rozhoduje súd
- ▶ rodičia sa môžu dohodnúť

**Podstata zostáva rovnaká ako v súčasnosti,
zostávajú rovnaké problémy** 😞

Deti nechcú, aby sa rodičia hádali ⚡

Deti chcú, aby sa rodičia o ne starali ❤️

ĎAKUJEM VÁM ZA POZORNOSŤ